

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΥ ΣΤΟΝ

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ

Φραγκούδη 11 & Αλ. Πάντου

Τ.Κ. 101 63, Καλλιθέα,

Τηλ.: 210 90 98 700 - 1

E-mail: gramyfyyp@government.gr

Αθήνα, 14/7/2021

Αρ. Πρωτ.: 153

Προς: Τη Βουλή των Ελλήνων

Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού

Ελέγχου Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν: Βουλευτές

κα Αναγνωστοπούλου Αθανασία

(Σία)

κ. Μάρκου Κωνσταντίνο

κα Αυγέρη Θεοδώρα (Δώρα)

κ. Αυλωνίτη Αλέξανδρο-Χρήστο

κα Αχτσιόγλου Ευτυχία

κα Βαγενά-Κηλαηδόνη Άννα

κ. Βαρδάκη Σωκράτη

κ. Βερναρδάκη Χριστόφορο

κα Βέττα Καλλιόπη

κα Γεροβασίλη Όλγα

κα Γκαρά Αναστασία (Νατάσα)

κ. Γκιόλα Ιωάννη

κα Ελευθεριάδου Σουλτάνα

κ. Ζαχαριάδη Κωνσταντίνο

κ. Ζεϊμπέκ Χουσεΐν

κ. Ηγουμενίδη Νικόλαο

κ. Θραψανιώτη Εμμανουήλ

κ. Καλαματιανό Διονύσιο

κα Καρασαρλίδου Ευφροσύνη

(Φρόσω)

κα Κασιμάτη Ειρήνη (Νίνα)

κ. Κάτση Μάριο

κ. Μεϊκόπουλο Αλέξανδρο

κ. Μουζάλα Ιωάννη

κ. Μπάρκα Κωνσταντίνο

κα Νοτοπούλου Αικατερίνη
(Κατερίνα)
κ. Ξανθόπουλο Θεόφιλο
κα Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)
κα Πούλου Παναγιού (Γιώτα)
κ. Ραγκούση Ιωάννη
κα Σκούφα Ελισσάβετ (Μπέττυ)
κ. Σπίρτζης Χρήστος
κα Τελιγιορίδου Ολυμπία
κα Τζούφη Μερόπη
κ. Τριανταφυλλίδη Αλέξανδρο
(Αλέκο)
κ. Φάμελλο Σωκράτη
κ. Φίλη Νικόλαο
κα Φωτίου Θεανώ
κ. Χαρίτου Δημήτριο (Τάκη)
κα Χρηστίδου Ραλλία
κ. Ψυχογιός Γεώργιος
Δια της Βουλής των Ελλήνων

ΘΕΜΑ: Απάντηση στη με Α.Π. 7491/23.06.2021 Ερώτηση των Βουλευτών της Κοινοβουλευτικής ομάδας «ΣΥΡΙΖΑ-ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ» με θέμα: «Ο ρόλος των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης στην υπόθεση της γυναικοκτονίας στα Γλυκά Νερά».

Σε απάντηση της υπ' αριθμ. πρωτ. 7491/23.06.2021 ερώτησης των βουλευτών της κοινοβουλευτικής ομάδας «ΣΥΡΙΖΑ – ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ», σας διαβιβάζουμε το υπ' αριθμ. 3767/7.7.2021 έγγραφο του Προέδρου του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης και τα μνημονευόμενα σε αυτό έγγραφα (υπ' αριθμ. 169/2019 απόφαση, υπ' αριθμ. 10/2020 απόφαση, υπ' αριθμ. 5/2020, από 30/06/2021 ανακοίνωση) και διευκρινίζουμε τα ακόλουθα:

Η αποτροπή της διάδοσης της ρητορικής μίσους στην Ελλάδα διασφαλίζεται με το νόμο 4285/2014 ο οποίος αποτελεί μεταφορά στην ελληνική έννομη τάξη της απόφασης-πλαίσιου του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας και εφαρμόζεται πλήρως τόσο στο διαδικτυακό περιβάλλον όσο και έξω απ' αυτό.

Με το π.δ. 77/28.3.2003 κυρώθηκε κατ' άρθρο 3 παρ. 15 του Ν.2328/1995 ο Κώδικας δεοντολογίας ειδησεογραφικών και άλλων δημοσιογραφικών και πολιτικών εκπομπών που καταρτίστηκε από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης. Επιπλέον, η παρ. 16 του άρθρου 3 του Ν.2328/1995 ορίζει ως προϋπόθεση για κάθε τηλεοπτικό σταθμό που ζητά άδεια ή ανανέωση άδειας να υποβάλλει στο ΕΣΡ τον κώδικα δημοσιογραφικής δεοντολογίας και δεοντολογίας προγραμμάτων και διαφημίσεων για τους οποίους αυτοδεσμεύεται.

Στον Ν.4339/2015, άρθρο 14, προβλέπεται ότι οι πάροχοι περιεχομένου υποχρεούνται να τηρούν τις γενικές αρχές ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων και να συμμορφώνονται προς τις διατάξεις του παρόντος νόμου, του άρθρου 3 του ν. [2328/1995](#), του π.δ. [109/2010](#) (οι προβλέψεις του οποίου αναθεωρήθηκαν με τον ν.4779/2021) και τους ισχύοντες κώδικες δημοσιογραφικής δεοντολογίας, δεοντολογίας προγραμμάτων και διαφημίσεων, καθώς και κάθε άλλης διάταξης της κείμενης ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας.

Αρμόδια αρχή για το συστηματικό έλεγχο και την τήρηση των κανόνων της δεοντολογίας, της πληρότητας του προγράμματος, της πολυφωνίας στην ενημέρωση, της προστασίας των ανηλίκων και του σεβασμού της αξίας του ανθρώπου ως προς το περιεχόμενο των ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών εκπομπών είναι αποκλειστικά το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (Ε.Σ.Ρ.¹).

Με τον προσφάτως ψηφισθέντα νόμο 4779/2021, στο άρθρο 8, προβλέπεται ρητά ότι: «Οι υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων δεν πρέπει να εμπεριέχουν υποκίνηση σε βία ή μίσος εναντίον ομάδας ανθρώπων ή μέλους ομάδας που προσδιορίζεται με βάση τα χαρακτηριστικά της φυλής, το χρώμα, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή, τις γενεαλογικές καταβολές, τη θρησκεία, την αναπηρία, τον γενετήσιο προσανατολισμό, την ταυτότητα ή τα χαρακτηριστικά φύλου».

Επιπλέον στο άρθρο 32 προβλέπεται ότι οι πλατφόρμες διαμοιρασμού βίντεο, που υπάγονται στη δικαιοδοσία της Ελλάδας, οφείλουν να λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την προστασία του ευρέος κοινού από προγράμματα, βίντεο παραγόμενα από χρήστες και οπτικοακουστικές εμπορικές ανακοινώσεις που εμπεριέχουν υποκίνηση σε βία ή μίσος εναντίον ομάδας ανθρώπων ή μέλους ομάδας που προσδιορίζεται με

---

¹ Το νομικό πλαίσιο λειτουργίας του Ε.Σ.Ρ. ορίζεται στο [Σύνταγμα](#) (άρθρο 15 παρ. 2), στο [Ν. 3051/2002](#) για τις συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες αρχές, στο [Ν. 2863/2000](#) και στους λοιπούς νόμους που διέπουν τη λειτουργία της ιδιωτικής ραδιοφωνίας και τηλεόρασης ([2328/1995](#), [3592/2007](#), [4339/2015](#)), ενώ η εσωτερική του λειτουργία ρυθμίζεται με κανονιστική πράξη του ίδιου του Ε.Σ.Ρ.

βάση τα χαρακτηριστικά της φυλής, το χρώμα, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή, τις γενεαλογικές καταβολές, τη θρησκεία, την αναπηρία, τον γενετήσιο προσανατολισμό, την ταυτότητα ή τα χαρακτηριστικά φύλου.

Επίσης, στο άρθρο 6 ορίζεται ότι: «1.Οι πάροχοι υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας, οι πάροχοι υπηρεσιών πλατφόρμας διαμοιρασμού βίντεο, καθώς και οι πάροχοι υπηρεσιών διαφήμισης και επικοινωνίας, και ενώσεις αυτών, ενθαρρύνονται στη θέσπιση εθνικών κωδίκων δεοντολογίας με στόχο ιδίως την περαιτέρω προστασία των καταναλωτών, των ανηλίκων, καθώς και της δημόσιας υγείας και του υγιούς ανταγωνισμού. 2.Οι κώδικες δεοντολογίας της παρ. 1: α) περιλαμβάνουν ρυθμίσεις που τους καθιστούν ευρέως αποδεκτούς από τους ενδιαφερόμενους φορείς, β) ορίζουν με σαφήνεια και ακρίβεια τους στόχους τους, γ) προβλέπουν τακτική, διαφανή και ανεξάρτητη παρακολούθηση και αξιολόγηση της επίτευξης των επιδιωκόμενων στόχων, δ) περιέχουν διατάξεις για αποτελεσματική συμμόρφωση όσων υπάγονται σε αυτούς. 3.Οι κώδικες δεοντολογίας του παρόντος μπορεί να καταρτίζονται και σε συνεργασία με το Ε.Σ.Ρ., καθώς και σε συνεργασία με τις ενώσεις καταναλωτών που είναι καταχωρημένες στο μητρώο που τηρείται σύμφωνα με τον ν. [2251/1994](#) (Α' 191). 4.Οι κώδικες δεοντολογίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν θίγουν τους εθνικούς κώδικες δεοντολογίας. Οι εθνικοί κώδικες δεοντολογίας κοινοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή χωρίς καθυστέρηση.

Παράλληλα, στο άρθρο 33, παράγραφος 3 ορίζεται ότι: «Κώδικες δημοσιογραφικής δεοντολογίας, που είναι ενσωματωμένοι στα καταστατικά των αναγνωρισμένων Ενώσεων Συντακτών, καθώς και κώδικες διαφήμισης, όπως ο Ελληνικός Κώδικας Διαφήμισης και τα Παραρτήματά του, που έχουν συνταχθεί από την Ένωση Διαφημιστικών Εταιρειών Ελλάδας, με τη συνεργασία του Συνδέσμου Διαφημιζομένων Ελλάδας ή ανάλογοι κώδικες, που έχουν συνταχθεί από αντιπροσωπευτικές οργανώσεις διαφημιστών και διαφημιζομένων, εφόσον δεν αντιβαίνουν σε διατάξεις του παρόντος ή της σχετικής εθνικής ή ενωσιακής νομοθεσίας ή διεθνών συμβάσεων, μπορούν να λαμβάνονται υπόψη από το Ε.Σ.Ρ. κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του. Η παραβίαση Κωδίκων Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας, Δεοντολογίας Προγραμμάτων και Διαφημίσεων, που έχουν συνταχθεί κατά το άρθρο 6, συνιστά παράβαση που επισύρει διοικητική κύρωση».

Στις εξουσιοδοτικές διατάξεις, τέλος, του παρόντος νόμου, (άρθρο 51, παρ. 7) προβλέπεται ότι, με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μέσα σε ένα (1) έτος από την έναρξη ισχύος του παρόντος, μετά από πρόταση του Υπουργού στον οποίο

ανατίθενται οι αρμοδιότητες της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης, κυρώνονται οι Κώδικες Δεοντολογίας: α) Οπτικοακουστικών και Ραδιοφωνικών Προγραμμάτων και β) Οπτικοακουστικών και Ραδιοφωνικών Εμπορικών Ανακοινώσεων, που ισχύουν για όλους τους παρόχους υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας και τις ραδιοφωνικές επιχειρήσεις και καταρτίζονται με απόφαση του Ε.Σ.Ρ. μετά από δημόσια διαβούλευση. Έως την έκδοση του διατάγματος του προηγούμενου εδαφίου, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι υφιστάμενοι, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, Κώδικες Δεοντολογίας.

Παράλληλα, εστιάζοντας στην ανάγκη προάσπισης της έμφυλης ισότητας και στην καταπολέμηση των συναφών διακρίσεων στον τομέα των Μέσων, η Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας και Ενημέρωσης έχει υπογράψει Μνημόνιο Συνεργασίας με το Κέντρο Έρευνας για Θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι.). Ο κύριος στόχος αυτής της συνεργασίας έγκειται στην προώθηση της ισότητας των φύλων, στην άρση των στερεοτύπων στα ΜΜΕ, όπως και στην καταπολέμηση της αναπαραγωγής σεξιστικών μηνυμάτων ή προκατειλημμένου λόγου που θίγουν την αξιοπρέπεια του ατόμου με κριτήριο την ταυτότητα φύλου ή τον σεξουαλικό προσανατολισμό.

Τέλος, για την πληρότητα της ενημέρωσής σας, σας αναφέρουμε ότι, η Διεύθυνση Εποπτείας Μέσων Ενημέρωσης, και, δη, το Τμήμα Οπτικοακουστικών Μέσων και Διαδικτύου, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς τους για την εκπροσώπηση της ΓΓΕΕ στους διεθνείς οργανισμούς, συμμετέχουν επί σειρά ετών στην Διευθύνουσα Επιτροπή για τα ΜΜΕ και την Κοινωνία της Πληροφορίας του Συμβουλίου της Ευρώπης ([Steering Committee on Media and Information Society of the Council of Europe – CDMSI](https://www.coe.int/en/web/freedom-expression/cdmsi))². Αποστολή της CDMSI είναι να κατευθύνει το έργο του Συμβουλίου της Ευρώπης μέσα από την κατάρτιση Σχεδίων Συστάσεων και Ψηφισμάτων που αφορούν στον τομέα της ελευθερίας της έκφρασης, των μέσων και του διαδικτύου. Επί του παρόντος, στις συναντήσεις της CDMSI, λαμβάνουν χώρα διαβουλεύσεις μεταξύ άλλων και επί Σχεδίων Συστάσεων τα οποία θα υιοθετηθούν από την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης. Μεταξύ των εν λόγω Σχεδίων συμπεριλαμβάνεται Σχέδιο Σύστασης προς τα κράτη μέλη αναφορικά με την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους³. Στο Σχέδιο το οποίο αυτήν

---

² Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη λειτουργία της CDMSI, καθώς και πληροφοριακό υλικό από προηγούμενες συναντήσεις (πρατικά, ψηφίσματα κλπ) μπορούν να αναζητηθούν στον ιστότοπο: <https://www.coe.int/en/web/freedom-expression/cdmsi>

³ <https://www.coe.int/en/web/committee-on-combatting-hate-speech/adi-msi-dis-working-documents>

την περίοδο βρίσκεται σε δημόσια διαβούλευση, ως ρητορική μίσους ορίζεται κάθε είδος έκφρασης, που υποκινεί, προωθεί ή δικαιολογεί, βία, μίσος, διάκριση ή προκατάληψη εναντίον ενός ατόμου ή μιας ομάδας ατόμων, που βασίζεται σε υποτιθέμενα ή πραγματικά προσωπικά χαρακτηριστικά ή κατάσταση, συμπεριλαμβανομένης της φυλής, του χρώματος, της γλώσσας της θρησκείας, της ιθαγένειας, της εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, της ηλικίας, της αναπηρίας, του φύλου, της έμφυλης ταυτότητας και του σεξουαλικού προσανατολισμού. Διαπιστώνεται δε, ότι η ρητορική μίσους αποτελεί ένα βαθιά ριζωμένο, πολύπλοκο και πολυδιάστατο φαινόμενο, το οποίο μπορεί να λάβει επικίνδυνες μορφές, ενώ πολλαπλασιάζεται ιδιαίτερα στο διαδίκτυο και επηρεάζει αρνητικά τα άτομα, τις κοινότητες και τις κοινωνίες με πολλούς τρόπους, συμπεριλαμβανομένης της ενστάλαξης του φόβου εις βάρος της δημοκρατίας. Παράλληλα αναγνωρίζεται ότι η καταπολέμηση της ρητορικής μίσους αποτελεί σημαντική διάσταση της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων γι' αυτό είναι σημαντικό να κατανοηθούν τα αίτια και το κοινωνικό πλαίσιο μέσα στο οποίο ευδοκμεί το συγκεκριμένο φαινόμενο, ενώ υπενθυμίζεται ότι οι περιορισμοί της ελευθερίας της έκφρασης πρέπει να είναι αυστηρά σύμφωνοι με το άρθρο 10 παράγραφος 2 της Σύμβασης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και συνεπώς να ερμηνεύονται στενά και να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της νομιμότητας, της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας. Η χώρα μας, μέσω της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης, παρέχει ουσιαστική συνεισφορά στην κατάρτιση του εν λόγω Σχεδίου, διατυπώνοντας προτάσεις, απόψεις, διορθώσεις και παρατηρήσεις, ήδη από το αρχικό στάδιο έως και πριν την τελική υιοθέτηση.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΣΤΟΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ